

НОВІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ ІННОВАЦІЙНОГО ТИПУ ЗАЙНЯТОСТІ

Петрова І.Л.,

**доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри
маркетингу та поведінкової економіки**

ВНЗ «Університет економіки і права «КРОК»

Бляшук С.Г.,

аспірант кафедри управління персоналом та економіки праці

**ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»**

Важливим для підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки є формування економічної моделі. Інновації мають стати «точками зростання» у циклічному процесі загальної модернізації. Структурні зміни в економіці завжди були пов'язані з відповідними змінами в соціальній сфері.

Формування нового типу суспільних відносин під впливом інтенсивних процесів створення інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) та поширення знань, призводить до виникнення нових форм взаємодії на ринку праці. З'являються і динамічно модифікуються інноваційні види зайнятості, відбуваються якісні зміни методів праці, географії та способів її використання.

Для нового типу зайнятості, притаманного економіці XXI ст., є характерними специфічні риси, а саме: інтелектуалізація праці; динамічна секторальна, галузева та внутрішньогалузева реструктуризація зайнятих; підвищення освітнього та кваліфікаційного рівня робочої сили; створення нових типів праці та «оновлення» цілих сфер професій і компетенцій; розвиток самозайнятості нового типу; становлення «гуманної» зайнятості; посилення гнучкості ринку праці; зростання зайнятості в сфері середнього та малого бізнесу та ін. [2].

Слушною є ідея, що «дедалі відчутнішими і чи не основними факторами розвитку стають інноваційна праця та інтелектуальний капітал» [3].

Серед форм зайнятості, крім індустріальних гнучких форм, можна виокремити інформаційні гнучкі форми зайнятості у сфері інформаційно-комунікаційних технологій, що пов'язана зі створен-

ням, збереженням, передачею, обробкою і управлінням інформацією на рис. 1.

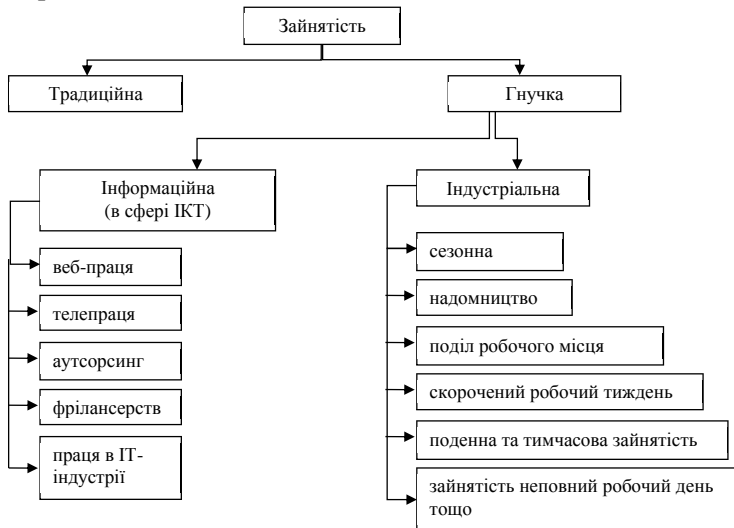

Рис. 1. Структура зайнятості в умовах формування інноваційної економіки

Вирішальною передумовою ефективною зайнятості робочої сили в сучасних умовах є здатна до постійного оновлення знань робоча сила, зацікавлена в результатах діяльності підприємства та стабільній зайнятості. Натомість для вітчизняного бізнесу загалом властива низька інноваційна активність. Більш того, аналіз стану та динаміки інноваційного розвитку України переконує, що тенденцією останніх років стало сповільнення інноваційної діяльності. Понад 80% вітчизняних промислових підприємств взагалі не займаються інноваційною діяльністю [4].

Негативні тенденції зовнішнього середовища інноваційної сфери в Україні відбиваються на її рейтингу серед інших країн світу за базовими економічними показниками. Згідно з даними щорічної доповіді щодо глобальної конкурентоспроможності країн за 2013-2014 рр. (The Global Competitiveness Report 2013-2014), Україна за рік втратила 11 позицій і залишається у другій частині рейтингу, що охоплює 144 країни та займає 84 позицію [6].

Ситуація на ринку інновацій безпосередньо впливає на формування ринку інноваційної праці. Реалізуються негативні тенденції ринку праці, а саме:

– відсутність цілеспрямованої підготовки працівників інноваційного типу.

– обмеженість та незадоволеність попиту на інноваційних працівників з боку роботодавців.

– слабкість регуляторних механізмів у сегменті інноваційної праці.

– нерозвинутість інфраструктури ринку інноваційної праці.

– залежність попиту на ринку інноваційної праці від слабого попиту на ринку інновацій [4].

Практика економічно розвинутих країн показала, що дистанційна зайнятість збільшує гнучкість режиму виконання працівником своїх функцій, оскільки він може оптимізувати співвідношення робочого часу і часу, що витрачається на поїздки на роботу [1, с. 85].

Однією з найбільш соціально значущих інновацій у сфері праці є віддалена зайнятість з використанням новітніх технологій. Цей вид зайнятості відомий як «телеком'ютинг» (telecommuting job у США), – телеробота (telework) – у Європі.

За даними дослідження, презентованого у квітні 2013 р. компанією «uSamp», 65% компаній дозволяють своїм співробітникам працювати віддалено [5].

Формування інноваційного типу зайнятості має стати рушійною силою інноваційного розвитку української економіки.

Література

1. Ємельяненко Л.М. Формування та регулювання новітніх форм зайнятості в Україні / Л.М. Ємельяненко // Український соціум. – 2015. – №1. – С. 82-91.

2. Людський розвиток в Україні: інноваційний вимір : [кол. моногр.] / НАН України ; Інститут демографії та соціальних досліджень; за ред. Е.М. Лібанової. – К. : Ін-т демографії та соц. досліджень, 2008. – 316 с.

3. Колот А.М. Інноваційна праця та інтелектуальний капітал у системі факторів формування економіки знань / А.М. Колот // Україна: аспекти праці. – 2007. – №4. – С.4-9.

4. Петрова І. Ринок інноваційної праці: тенденції формування в Україні / І. Петрова // Україна: аспекти праці. – 2013. – №5. – С. 3-7.

5. New Study with Business Professionals Reveals 65 Percent of Companies Allow Working Remotely [Електронний ресурс]. – №11. – С. 3–12. – Електронні дані. – Режим доступу : <http://www.usamp.com/objects/pdf/pr/2013-04-16.pdf>.

6. The Global Competitiveness Report 2013–2014 [Електронний ресурс]. – Електронні дані. – Режим доступу: <http://www3.weforum.org>.